

(ร่าง)พระราชบัญญัติ

ว่าด้วย

การระงับข้อพิพาทอันเกี่ยวกับการชำระเงินตามสัญญางานก่อสร้าง พ.ศ. ...

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการระงับข้อพิพาทอันเกี่ยวกับการชำระเงินตามสัญญางานก่อสร้าง พ.ศ. ...”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 90 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบัน” หมายความว่า หน่วยงานซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ หรือ วิธีชี้ขาด และได้ขึ้นทะเบียนต่อกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ให้บริการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับมอบหมายจากสถาบันให้เป็นนายทะเบียน

“สัญญางานก่อสร้าง” หมายความว่า สัญญาเกี่ยวกับงานก่อสร้างหรือสัญญาที่ปรึกษางานก่อสร้าง

“อาคาร” หมายความว่า อาคารทุกประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และให้หมายความรวมถึง

- (1) ถนน ท่าเรือ รางรถไฟ ระบายน้ำ คลอง หรือ สนามบิน ลานวิ่งสนามบิน
- (2) ระบบระบายน้ำ ระบบชลประทาน ระบบการบริหารจัดการแม่น้ำ
- (3) งานด้าน ไฟฟ้า เครื่องจักรกล น้ำ ก๊าซ น้ำมัน ปิโตรเคมี หรือ โทรคมนาคม
- (4) สะพาน สะพานรถไฟ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ คันดิน การวางท่อขนส่งหรือการวางระบบท่อ
ใดๆ ระบบบำบัดของเสีย ระบบลำเลียงน้ำ ท่อใต้ดิน อุโมงค์ ทางเดินรถ ลานจอดรถ
การตอกเสาเข็ม งานเจาะเสาเข็ม การถมทะเล

“งานก่อสร้าง” หมายความว่า การก่อสร้าง การดัดแปลง การซ่อมแซม และการรื้อถอนตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และให้หมายความรวมถึง งานจัดการพื้นที่ก่อสร้าง การสำรวจและ

ปรับปรุงดิน การขุดย้ายดิน การวางรากฐาน การปรับปรุงพื้นที่ก่อสร้าง การจัดหาแรงงาน การจัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์สำหรับงานก่อสร้าง รวมทั้งงานติดตั้งระบบภายในอาคาร

“สัญญาที่ปรึกษางานก่อสร้าง” หมายความว่า สัญญาให้บริการใดๆ อันเกี่ยวกับงานก่อสร้าง และให้หมายความรวมถึง การศึกษาถึงความเป็นไปได้และการวางแผน งานสถาปัตยกรรม งานวิศวกรรม งานออกแบบตกแต่งภายนอกและตกแต่งภายใน การจัดสวนและการบริหารจัดการโครงการอสังหาริมทรัพย์ งานวางแผนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

“หนังสือรับรอง” หมายความว่า หนังสือรับรองเพื่อบังคับตามคำชี้ขาดที่ได้ออกโดยสถาบัน ตามพระราชบัญญัตินี้

“กระบวนการชี้ขาด” หมายความว่า การระงับข้อพิพาทโดยผู้ชี้ขาดซึ่งดำเนินการตาม พระราชบัญญัตินี้

“ผู้เรียกร้อง” หมายความว่า เจ้าหนี้ตามสัญญางานก่อสร้างซึ่งได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทเพื่อ เริ่มต้นกระบวนการชี้ขาดตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้คัดค้าน” หมายความว่า ลูกหนี้ตามสัญญางานก่อสร้าง และรวมถึงผู้ค้ำประกันของลูกหนี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่สัญญางานก่อสร้างที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ ซึ่งมีการ ปฏิบัติการตามสัญญางานก่อสร้างทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในราชอาณาจักรไทยและไม่ว่าจะได้อำนาจให้ใช้ กฎหมายไทยบังคับกับสัญญางานก่อสร้างหรือไม่

มาตรา 6 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่สัญญางานก่อสร้าง ดังต่อไปนี้

(1) งานก่อสร้างกรณีเร่งด่วนเมื่อเกิดภัยสงครามหรือภัยพิบัติตามธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม อัคคีภัย หรือการก่อสร้างกรณีเร่งด่วนอื่นใดอันไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ หรือ

(2) งานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทหาร เช่น ฐานทัพ ค่ายทหาร เป็นต้น

มาตรา 7 ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 6 ข้อสัญญาในสัญญางานก่อสร้างใดที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ หรือมีข้อตกลงให้สัญญางานก่อสร้างนั้นไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ข้อสัญญาดังกล่าว ตกเป็นโมฆะ

มาตรา 8 ในสัญญางานก่อสร้าง ข้อสัญญาอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ให้ตกเป็นโมฆะ

- (1) ข้อสัญญาที่มีเงื่อนไขกำหนดให้วันถึงกำหนดการชำระเงินหรือความรับผิดชอบในการชำระเงินของคู่สัญญาฝ่ายใดต้องขึ้นอยู่กับ การได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนหรือแต่บางส่วนจากบุคคลภายนอก
- (2) ข้อสัญญาที่มีเงื่อนไขกำหนดให้การชำระหนี้ของคู่สัญญาฝ่ายใดต้องขึ้นอยู่กับสถานะทางการเงิน ความมีอยู่ของเงินทุน หรือการเบิกถอนเงินจากบุคคลภายนอก
- (3) ข้อสัญญาที่มีเงื่อนไขกำหนดให้การชำระหนี้ของคู่สัญญาฝ่ายใดต้องขึ้นอยู่กับ การเริ่มดำเนินการตามสัญญาหรือความตกลงอื่นใด
- (4) ข้อสัญญาอื่นใดที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 9 กระบวนการชี้ขาดย่อมไม่เป็นการตัดสิทธิคู่พิพาทในการฟ้องคดีต่อศาลหรือเสนอข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัย

ในกรณีที่มีการดำเนินกระบวนการชี้ขาดและได้มีการฟ้องคดีต่อศาลหรือเสนอข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยไปพร้อมกัน หากศาลมีคำพิพากษาหรืออนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดแล้ว ให้กระบวนการชี้ขาดเป็นอันสิ้นสุดลงทันที

มาตรา 10 การบอกเลิกสัญญางานก่อสร้างย่อมไม่กระทบต่อสิทธิของคู่สัญญาในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่สภาพแห่งหนี้ไม่เปิดช่องให้ระงับข้อพิพาทด้วยกระบวนการชี้ขาด

มาตรา 11 การส่งหนังสือใดๆ หากได้ส่งไปยังที่อยู่ของลูกหนี้โดยวิธีไปรษณีย์ตอบรับหรือได้ส่งไปยังที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์ที่คู่พิพาทให้ไว้ในสัญญางานก่อสร้าง ให้ถือว่าลูกหนี้ได้รับหนังสือนั้นแล้ว ไม่ว่าลูกหนี้จะรับหนังสือนั้นไว้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา 12 ในกรณีที่คู่พิพาทฝ่ายหนึ่งรู้ว่าคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าคู่สัญญาฝ่ายนั้นยังคงดำเนินกระบวนการชี้ขาดต่อไปโดยไม่คัดค้านการไม่ปฏิบัติของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กำหนดไว้โดยสถาบัน ให้ถือว่าคู่พิพาทฝ่ายนั้นสละสิทธิการคัดค้านและถือว่ากระบวนการชี้ขาดได้ดำเนินการไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

มาตรา 13 ให้ศาลที่กระบวนการชี้ขาดอยู่ในเขตศาล เป็นศาลที่มีเขตอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 14 ระหว่างที่มีการดำเนินกระบวนการชี้ขาดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ ไม่นับระหว่างนั้น จนกว่ากระบวนการชี้ขาดจะสิ้นสุดลง

หมวด 2

กระบวนการชี้ขาด

มาตรา 15 เมื่อลูกหนี้ตามสัญญางานก่อสร้างผิคนัดไม่ชำระเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามสัญญางานก่อสร้าง ไม่ว่าจะอ้างเหตุใดๆ ถ้าเจ้าหนี้ประสงค์จะดำเนินกระบวนการชี้ขาด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือทวงถามไปยังลูกหนี้เพื่อให้มีการชำระเงินตามสัญญางานก่อสร้าง

หนังสือทวงถามจะต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) จำนวนเงินที่ต้องชำระและวันครบกำหนดชำระหนี้
- (2) รายละเอียดและพฤติการณ์ตลอดจนข้อสัญญาที่เกี่ยวข้องในสัญญางานก่อสร้างที่พิพาท
- (3) รายละเอียดเกี่ยวกับงานหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับสัญญางานก่อสร้างที่พิพาท
- (4) ข้อความที่ระบุว่าหากไม่ชำระหนี้ภายในกำหนด เจ้าหนี้จำนงที่จะระงับข้อพิพาทโดย

กระบวนการชี้ขาด

มาตรา 16 ถ้าลูกหนี้เห็นว่าจำนวนเงินที่เรียกร้องตามหนังสือทวงถามไม่ถูกต้อง ให้ลูกหนี้มีหนังสือโต้แย้งในจำนวนเงินที่เรียกร้องทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไปยังเจ้าหนี้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือทวงถาม

หากลูกหนี้ตกลงยอมรับในหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามหนังสือทวงถาม ให้ถือว่าลูกหนี้ยอมรับว่าเป็นหนี้ตามจำนวนที่ตนยอมรับแล้ว

มาตรา 17 ถ้าลูกหนี้ไม่ชำระเงินเมื่อครบกำหนดตามหนังสือทวงถามหรือไม่มีหนังสือโต้แย้งภายในกำหนด เจ้าหนี้อาจยื่นคำเสนอข้อพิพาทเพื่อเริ่มต้นกระบวนการชี้ขาดต่อสถาบันได้

มาตรา 18 คำเสนอข้อพิพาท ต้องมีรายการต่อไปนี้

- (1) คำขอให้ระงับข้อพิพาทโดยให้คนกลางเป็นผู้ชี้ขาด
- (2) ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์หมายเลขโทรสาร และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (ถ้ามี) ของคู่พิพาททุกฝ่ายรวมทั้งผู้แทนของคู่พิพาท (ถ้ามี)

(3) สำเนาสัญญางานก่อสร้างที่พิพาท

(4) ข้อเท็จจริงโดยย่อเกี่ยวกับลักษณะและพฤติการณ์แห่งข้อพิพาท ค่าขอบังคับและจำนวนเงินที่ขอบังคับอันอาจคำนวณได้ในเบื้องต้น

(5) คำแถลงใดๆ ที่เกี่ยวข้องหรือข้อเสนอใดๆ ของผู้เรียกร้อง (ถ้ามี)

มาตรา 19 เมื่อนายทะเบียนรับคำเสนอข้อพิพาทนั้นไว้แล้ว ให้นายทะเบียนตั้งผู้ชี้ขาดขึ้นคนหนึ่งและออกหนังสือแจ้งไปยังลูกหนี้

มาตรา 20 ให้ผู้เรียกร้องส่งหนังสือแจ้งและสำเนาคำเสนอข้อพิพาทให้แก่ผู้คัดค้านภายใน 3 วันนับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่งรับคำเสนอข้อพิพาท

ถ้าผู้เรียกร้องเพิกเฉยมิได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคก่อน ให้ถือว่าผู้เรียกร้องทิ้งคำเสนอข้อพิพาท และนายทะเบียนอาจมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความได้ (ปรับแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำตามมาตรา 174 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง)

มาตรา 21 ผู้เรียกร้องอาจถอนคำเสนอข้อพิพาทในเวลาใดก็ได้ก่อนมีคำชี้ขาด โดยส่งคำบอกกล่าวเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนและผู้คัดค้าน

มาตรา 22 การทิ้งคำเสนอข้อพิพาทหรือถอนคำเสนอข้อพิพาทตามมาตรา 20 และ 21 ย่อมลบล้างผลแห่งการยื่นคำเสนอข้อพิพาทนั้น รวมทั้งกระบวนการพิจารณาอื่นๆ อันมีมาต่อภายหลังจากการยื่นคำเสนอข้อพิพาทและให้คู่พิพาทกลับคืนสู่ฐานะเดิมเสมือนหนึ่งมิได้มีการยื่นคำเสนอข้อพิพาทเลย แต่ว่าคำเสนอข้อพิพาทใดๆ ที่ได้ทิ้งหรือถอนแล้ว อาจยื่นใหม่ได้ ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติว่าด้วยอายุความ

มาตรา 23 ผู้คัดค้านอาจยื่นคำคัดค้านภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง โดยคำคัดค้านจะต้องแสดงโดยชัดแจ้งถึงข้อต่อสู้หรือข้อเถียงทั้งปวง รวมทั้งเหตุแห่งข้อต่อสู้หรือข้อเถียง

เมื่อผู้คัดค้านได้ยื่นคำคัดค้านแล้วหรือมิได้ยื่นคำคัดค้านภายในกำหนด ให้ผู้ชี้ขาดดำเนินกระบวนการชี้ขาดต่อไป

มาตรา 24 ถ้ามีข้อพิพาทหลายเรื่องค้างพิจารณาอยู่ในสถาบันเดียวกันหรือหลายสถาบัน และคู่พิพาททั้งหมดหรือแต่บางฝ่ายเป็นคู่พิพาทรายเดียวกัน กับทั้งการพิจารณาข้อพิพาทเหล่านั้น ถ้าได้รวมกันแล้วจะเป็นการสะดวก หากคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือคู่พิพาททุกฝ่ายร้องขอให้พิจารณาคดีรวมกัน ไม่ว่าจะในเวลาใดๆ ก่อนมีคำชี้ขาด เมื่อนายทะเบียนของสถาบันที่ได้รับคำเสนอข้อพิพาทนั้นไว้ก่อน ได้ฟังคู่พิพาททุกฝ่ายแห่งข้อพิพาทนั้นๆ แล้ว เป็นที่พอใจว่า ข้อพิพาทเหล่านั้นเกี่ยวเนื่องกัน ก็ให้นายทะเบียนของสถาบันนั้นมีคำสั่งให้พิจารณาข้อพิพาทรวมกัน และให้กระบวนการชี้ขาดที่ดำเนินการโดยสถาบันที่ได้รับคำเสนอข้อพิพาทไว้ในภายหลังเป็นอันสิ้นสุดไปในทันที

มาตรา 25 ผู้ชี้ขาดจะต้องมีความเป็นกลางและเป็นอิสระ รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติตามที่สถาบันกำหนด และจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สถาบันกำหนด

บุคคลซึ่งจะถูกตั้งเป็นผู้ชี้ขาด จะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงซึ่งอาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลาง หรือความเป็นอิสระของตนต่อคู่พิพาทก่อนการปฏิบัติหน้าที่และนับแต่เวลาที่ได้รับการตั้งและตลอดระยะเวลา ที่ดำเนินกระบวนการชี้ขาด บุคคลดังกล่าวจะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงเช่นว่านั้นต่อคู่พิพาทโดยไม่ชักช้า เว้นแต่ จะได้แจ้งให้คู่พิพาทรู้ล่วงหน้าแล้ว

ผู้ชี้ขาดอาจถูกคัดค้านได้ หากปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและเป็น อิสระ หรือการขาดคุณสมบัติตามที่สถาบันกำหนด

มาตรา 26 คู่พิพาทที่ประสงค์จะคัดค้านผู้ชี้ขาดจะต้องยื่นหนังสือแสดงเหตุภายใน 3 วันนับแต่วันที่ ได้รู้ถึงการตั้งผู้ชี้ขาด หรือรู้ถึงข้อเท็จจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 25 วรรคสาม และหากผู้ชี้ขาดซึ่งถูกคัดค้านไม่ ถอนตัวจากการเป็นผู้ชี้ขาด ให้นายทะเบียนเป็นผู้วินิจฉัยคำคัดค้านนั้น

มาตรา 27 การเป็นผู้ชี้ขาดสิ้นสุดลงเมื่อตาย

ในกรณีที่บุคคลซึ่งจะได้รับหรือได้รับการตั้งเป็นผู้ชี้ขาดผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่าโดย ไม่ยินยอมรับการตั้ง ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ภายในระยะเวลาอันสมควรด้วยเหตุอื่น ให้การเป็นผู้ชี้ขาดของผู้นั้นสิ้นสุดลงเมื่อผู้ชี้ขาดนั้น ถอนตัว หรือคู่พิพาทตกลงกันหรือนายทะเบียนมีคำสั่งให้การเป็นผู้ชี้ขาดสิ้นสุดลง

มาตรา 28 ถ้าการเป็นผู้ชี้ขาดสิ้นสุดลงตามมาตรา 26 หรือมาตรา 27 เพราะเหตุการณ์ถอนตัวของ ผู้ชี้ขาด หรือคู่พิพาทตกลงกันให้การเป็นผู้ชี้ขาดสิ้นสุดลงหรือนายทะเบียนมีคำสั่งให้การเป็นผู้ชี้ขาดสิ้นสุดลง ให้นายทะเบียนตั้งผู้ชี้ขาดแทน

มาตรา 29 ให้ผู้ชี้ขาดพิจารณาและชี้ขาดข้อพิพาทไปตามข้อเท็จจริงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากคำเสนอข้อพิพาท คำคัดค้านและสัญญางานก่อสร้างที่พิพาท ในกรณีที่เห็นเป็นการจำเป็น ผู้ชี้ ขาดอาจนำสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ หรือออกตรวจสอบสถานที่เท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการ วินิจฉัย โดยให้คำนึงถึงการให้โอกาสแก่คู่พิพาทอย่างเท่าเทียมกันในการเสนอข้ออ้างและข้อต่อสู้ของตนตาม ควรแก่พฤติการณ์แห่งข้อพิพาทนั้น

มาตรา 30 กระบวนการชี้ขาดให้กระทำโดยลับ เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

มาตรา 31 ในการชี้ขาด ผู้ชี้ขาดมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เรียกให้คู่พิพาทส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา

(2) ดำเนินการตรวจสอบงานก่อสร้าง สถานที่ก่อสร้าง สินค้า หรือ สิ่งอื่นใดที่ใช้ในการก่อสร้าง อันเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(3) วางกฎเกณฑ์อันจำเป็นเพื่อให้กระบวนการพิจารณาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

(4) ออกคำสั่งอันจำเป็นอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณา เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 32 ให้ผู้ชี้ขาดส่งคำชี้ขาดให้แก่นายทะเบียนตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดดังนี้

(1) กรณีที่ผู้คัดค้านไม่ได้ทำหนังสือโต้แย้งจำนวนเงินตามสัญญางานก่อสร้าง และไม่ได้ทำหนังสือคัดค้านภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือไม่ได้ชำระเงินตามสัญญาก่อสร้างที่ผู้เรียกร้องยอมรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินการส่งคำชี้ขาดภายใน 7 วัน นับแต่วันที่เริ่มกระบวนการชี้ขาด

(2) กรณีอื่นใดนอกเหนือจาก (1) ให้ดำเนินการส่งคำชี้ขาดภายใน 14 วัน นับแต่วันที่เริ่มกระบวนการชี้ขาด

ก่อนครบกำหนดระยะเวลาทำคำชี้ขาดในวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ชี้ขาดมีคำขอให้ขยายระยะเวลาในการทำคำชี้ขาด คู่พิพาทอาจตกลงให้ขยายระยะเวลาในการทำคำชี้ขาดตามที่คู่พิพาทตกลงกันได้

มาตรา 33 คำชี้ขาดให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ทำคำชี้ขาดและต้องระบุเหตุผลแห่งการวินิจฉัย ทั้งปวงไว้โดยชัดแจ้ง ทั้งต้องระบุจำนวนเงินที่ต้องชำระตลอดจนระยะเวลาในการชำระเงิน หรือการกระทำอื่นใดแทนการชำระเงิน

คำชี้ขาดตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญางานก่อสร้าง เว้นแต่รายละเอียดเกี่ยวกับการชำระเงินและจำนวนเงินตามสัญญางานก่อสร้าง

มาตรา 34 คำชี้ขาดที่ไม่ได้ส่งให้นายทะเบียนภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา 32 ให้ถือว่าไม่มีผลผูกพันคู่พิพาท เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นก่อนตั้งผู้ชี้ขาดคนใหม่

ในกรณีเช่นว่านี้ให้นายทะเบียนตั้งผู้ชี้ขาดคนใหม่เพื่อดำเนินการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทโดยเร็วต่อไป

มาตรา 35 เมื่อนายทะเบียนได้รับคำชี้ขาดแล้ว คู่พิพาทหรือนายทะเบียนอาจมีคำขอให้ผู้ชี้ขาดแก้ไขข้อผิดพลาดอันเกี่ยวกับการคำนวณหรือข้อผิดพลาดเล็กน้อย หรือขอให้ตีความคำชี้ขาดได้ แต่ต้องกระทำภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับคำชี้ขาด

ให้ผู้ชี้ขาดแก้ไขข้อผิดพลาดหรือตีความคำชี้ขาดให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน มิฉะนั้นให้นายทะเบียนมีอำนาจแก้ไขข้อผิดพลาดหรือตีความคำชี้ขาดนั้นได้

หมวด 3

การเพิกถอนคำชี้ขาด

มาตรา 36 คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดได้ โดยยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ภายใน 15 วันนับแต่วันได้รับสำเนาคำชี้ขาด หรือถ้าเป็นกรณีมีการขอให้ผู้ชี้ขาดแก้ไขหรือตีความคำชี้ขาด นับแต่วันที่ได้แก้ไขหรือตีความคำชี้ขาดแล้ว

ให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดได้ เมื่อคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถพิสูจน์ได้ว่า

- (1) ผู้ชี้ขาดดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยขาดความเป็นกลางหรือโดยทุจริต
- (2) คำชี้ขาดเกิดจากการฉ้อฉลของคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- (3) กระบวนการชี้ขาดมิได้ดำเนินการไปตามที่กฎหมายกำหนด
- (4) ศาลหรือคณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำพิพากษาหรือคำชี้ขาดที่วินิจฉัยในประเด็นตามคำชี้ขาดนี้แล้ว

มาตรา 37 ในการเพิกถอนคำชี้ขาด ศาลอาจเพิกถอนเฉพาะคำชี้ขาดในส่วนที่แยกออกจากคำชี้ขาด ที่ถูกต้องก็ได้

ถ้าศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า คำชี้ขาดมีข้อผิดพลาดอันเกิดจากการคำนวณยอดจำนวนเงินที่จะชำระหนี้ ให้ศาลแก้ไขข้อผิดพลาดในคำชี้ขาดนั้นก็ได้

มาตรา 38 การขอเพิกถอนคำชี้ขาดย่อมไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำชี้ขาด แต่คู่พิพาทที่ยื่นขอเพิกถอนคำชี้ขาดอาจวางเงินต่อศาลเป็นจำนวนพอชำระหนี้ตามคำชี้ขาด รวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องร้องและการบังคับคดี หรือได้หาประกันมาให้สำหรับเงินจำนวนเช่นว่านั้นจนเป็นที่พอใจของศาล ให้ศาลงดการบังคับตามคำชี้ขาดได้

หมวด 4

การยอมรับและการบังคับตามคำชี้ขาด

มาตรา 39 คำชี้ขาดย่อมมีผลผูกพันคู่พิพาทและผู้คู่ประกัน เว้นแต่

- (1) ศาลได้มีคำสั่งเพิกถอนคำชี้ขาด
- (2) คู่พิพาทได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความในข้อพิพาทที่ได้ดำเนินการกระบวนการชี้ขาด หรือ

(3) ศาลหรือคณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการเป็นอย่างอื่นในประเด็นที่ได้มีคำชี้ขาดแล้ว

มาตรา 40 เมื่อได้มีคำชี้ขาดแล้ว ให้ลูกหนี้ตามคำชี้ขาดชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำชี้ขาดภายใน 15 วันนับแต่วันที่มีคำชี้ขาด หรือภายในระยะเวลาที่ผู้ชี้ขาดกำหนดเอาไว้ในคำชี้ขาด

เมื่อล่วงเลยระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าลูกหนี้ตามคำชี้ขาดยังมิได้ชำระหนี้ เจ้าหนี้ตามคำชี้ขาดย่อมมีอำนาจบังคับตามคำชี้ขาดด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างพร้อมกัน ดังต่อไปนี้

(1) ขอให้สถาบันออกหนังสือรับรองภายในระยะเวลา 90 วันนับแต่วันที่อาจบังคับการให้เป็นไปตามสิทธิ

(2) เรียกให้ผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ตามคำชี้ขาดชำระหนี้ตามคำชี้ขาดแทน

(3) ระงับการปฏิบัติการตามสัญญางานก่อสร้างตามสัดส่วนแห่งจำนวนเงินที่ลูกหนี้ตามคำชี้ขาดค้างชำระ จนกว่าจะได้รับชำระหนี้ แต่จะระงับการปฏิบัติการตามสัญญาเกินกว่า 30 วันไม่ได้

มาตรา 41 คำร้องขอให้สถาบันออกหนังสือรับรองจะต้องระบุโดยชัดแจ้งถึงหนี้ที่ค้างชำระ วิธีการที่จะบังคับการให้เป็นไปตามคำชี้ขาด และคำยืนยันว่าคำชี้ขาดนั้นยังมีผลผูกพันคู่พิพาทอยู่

มาตรา 42 คำชี้ขาดที่สถาบันได้มีหนังสือรับรองแล้ว ให้ถือเสมือนหนึ่งเป็นหมายบังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดและอายัดทรัพย์สินหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามคำชี้ขาด

ในกรณีเป็นที่สงสัย เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมีคำสั่งให้เจ้าหนี้ตามคำชี้ขาดหาประกันมาวางเป็นประกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการบังคับคดีของเจ้าหนี้ตามคำชี้ขาดก็ได้

ในการบังคับตามคำชี้ขาด ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมเว้นแต่หมวด 2 ส่วนที่ 6 สิทธิของบุคคลภายนอกและผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดี และส่วนที่ 7 การขอเฉลี่ยและการดำเนินการบังคับคดีต่อไป และการร้องขอเพิกถอนกระบวนการบังคับคดีใดๆ จะกระทำได้อต่อเมื่อผู้ค้ำขอในกรณีดังกล่าวนี้ได้วางเงินต่อศาลเป็นจำนวนพอชำระหนี้ตามหนังสือรับรองหรือตามมูลค่าแห่งคำร้องขอปลดเปลื้องทุกชั้นนั้น หรือได้หาประกันมาให้สำหรับเงินจำนวนเช่นว่านี้จนเป็นที่พอใจของศาล

มาตรา 43 การเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ ให้กระทำโดยเจ้าหนี้ตามคำชี้ขาดส่งหนังสือเรียกร้องให้ผู้ค้ำประกันชำระเงินแทนลูกหนี้ภายในกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน นับแต่วันที่อาจบังคับการได้ตามคำชี้ขาด โดยหนังสือแจ้งดังกล่าวจะต้องระบุโดยชัดแจ้งในจำนวนหนี้ที่ค้างชำระและวิธีการชำระหนี้พร้อมสำเนาคำชี้ขาดด้วย

มาตรา 44 ถ้าผู้ค้าประกันไม่ชำระหนี้ตามหนังสือแจ้ง เจ้าหนี้ตามคำชี้ขาดอาจขอให้สถาบันมีหนังสือรับรองคำชี้ขาดเพื่อบังคับแก่ผู้ค้าประกันเสมือนหนึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำชี้ขาดตามมาตรา 40 และมาตรา 41 ก็ได้

มาตรา 45 ผู้ค้าประกันที่ได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ตามคำชี้ขาด ย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำชี้ขาดในอันที่จะไล่เบี้ยลูกหนี้ตามคำชี้ขาด ลูกหนี้ร่วมและผู้ค้าประกันอื่นของลูกหนี้ตามคำชี้ขาด และย่อมมีสิทธิที่จะดำเนินการอย่างใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้เสมือนหนึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำชี้ขาด

มาตรา 46 การระงับการปฏิบัติตามสัญญางานก่อสร้าง ให้กระทำโดยเจ้าหนี้ตามคำชี้ขาดส่งหนังสือถึงลูกหนี้ตามคำชี้ขาดว่า ตนประสงค์จะใช้สิทธิระงับการปฏิบัติตามสัญญาเป็นระยะเวลาที่แน่นอนโดยมีเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด แต่ต้องไม่เกินกว่า 30 วันนับแต่วันที่ตนอาจใช้สิทธิบังคับการตามคำชี้ขาด

มาตรา 47 การใช้สิทธิระงับการปฏิบัติตามสัญญางานก่อสร้าง ไม่มีผลให้เจ้าหนี้ตามคำชี้ขาดตกเป็นผู้ผิदनหรือผิदनสัญญางานก่อสร้าง และย่อมมีผลให้สัญญางานก่อสร้างขยายออกไปเป็นระยะเวลาที่ขอหยุดปฏิบัติตามสัญญางานก่อสร้างนั้น

หมวด 5

สถาบันและผู้ชี้ขาด

มาตรา 48 หน่วยงานซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการชี้ขาด แห่งใดประสงค์จะดำเนินการเป็นสถาบัน ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อกระทรวงยุติธรรม โดยวางประกันหรือจัดทำประกันภัยให้ไว้แก่กระทรวงยุติธรรมในจำนวนเงินตามที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่าจำนวน 10 ล้านบาท

เมื่อกระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานซึ่งขอจดทะเบียนดำเนินการครบถ้วนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ขึ้นทะเบียนหน่วยงานนั้นไว้เป็นสถาบัน

มาตรา 49 ให้สถาบันกำหนดคุณสมบัติและวิธีการขึ้นบัญชีของผู้ชี้ขาดให้แล้วเสร็จก่อนเริ่มดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 50 การตั้งผู้ชี้ขาดเพื่อดำเนินกระบวนการชี้ขาด ให้สถาบันดำเนินการโดยคำนึงถึงความเป็นกลางและเป็นอิสระ ความเชี่ยวชาญ และการเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียมกันแก่ผู้ชี้ขาดทุกราย

มาตรา 51 ค่าธรรมเนียมของสถาบันและผู้ชี้ขาดให้เป็นไปตามที่สถาบันกำหนด

สถาบันอาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการลดหรือไม่ชำระค่าธรรมเนียมแก่ผู้ชี้ขาดได้ ในกรณีที่ผู้ชี้ขาดไม่ส่งคำชี้ขาดภายในกำหนดระยะเวลาหรือในกรณีใดๆ ที่ทำให้กระบวนการชี้ขาดไม่เป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันและคู่พิพาทได้

มาตรา 52 ผู้ชี้ขาดไม่ต้องให้การในฐานะพยานตามหมายเรียกของศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับคดีที่ตนได้รับการตั้งให้เป็นผู้ชี้ขาด

มาตรา 53 ผู้ชี้ขาดและนายทะเบียนไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่งในการกระทำตามหน้าที่ เว้นแต่จะได้กระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

มาตรา 54 การฟ้องผู้ชี้ขาด นายทะเบียน หรือเจ้าหน้าที่ของสถาบันในการที่ได้กระทำหรือละเว้นกระทำการตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ฟ้องภายในกำหนดเวลาหกเดือนนับแต่วันที่เกิดอำนาจฟ้องคดี ให้ถือว่าขาดอายุความ

หมวด 6

บทกำหนดโทษ

มาตรา 55 ผู้ชี้ขาดผู้ใด เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 56 ผู้ใดให้ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ชี้ขาดเพื่อจูงใจให้กระทำการไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำการใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 57 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่สัญญางานก่อสร้างที่ได้กระทำขึ้นภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ส่วนสัญญางานก่อสร้างใดที่ได้ทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คู่สัญญาตกลงกันให้เข้าสู่กระบวนการชี้ขาดตามพระราชบัญญัตินี้ได้